

Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Lars Petersson
08-56 30 88 23
lars.petersson@hsv.se

Yttrande
2011-08-16
Reg.nr 13-3474-11

Yttrande över Riksrevisionens rapport Statliga insatser för akademiker med utländsk utbildning – förutsägbara, ändamålsenliga och effektiva?

(RiR 2011:16)

Bakgrund

Högskoleverket har anmodats att yttra sig över Riksrevisionens rapport om statliga insatser för akademiker med utländsk utbildning, RiR 2011:16. Verket är positivt till att Riksrevisionen har tagit sig an detta angelägna område. Det presenteras flera intressanta slutsatser i denna rapport och verket ser fram emot kommande, kompletterande granskningar på integrationsområdet. Med anledning av den knappa svartiden begränsar Högskoleverket emellertid sitt svar till de delar i rapporten som direkt berör verkets verksamhet.

Riksrevisionen har bland annat granskat Högskoleverkets arbete med att bedöma utländska högskoleutbildningar samt pröva behörighet för personer med utländsk lärarutbildning. Eftersom ansvaret att vara behörig myndighet för läraryrket övergick till Skolverket den 1 juli kommenteras här framför allt det som skrivs om bedömning av generella högskoleutbildningar.

Handläggningstider och effektivitet (2.4)

Riksrevisionen beskriver korrekt att ärendemängden har ökat under perioden. Detta har skett under en period utan någon motsvarande resursförstärkning. Det kan här vara angeläget att redovisa några kvantitativa uppgifter om bedömningsarbetet.

I tabellen nedan framgår att det under de senaste åren har skett en stadig ökning av antalet inkomna ansökningar. Samtidigt har antalet avgjorda ärenden ökat markant. Utöver vad som framgår av tabellen kan nämnas att ärendemängden har ökat med 72% mellan åren 2005 och 2010.

Bedömning av utländsk utbildning 2008-2011

År	Inkommande ansökningar	Ändring från föregående år	Avgjorda ärenden	Ändring från föregående år	Handläggningstid netto*
2008	4 660	+13,6%	3 811	+5,3%	**
2009	4 468	-4,1%	4 804	+26,1%	148
2010	5 062	+13,3%	5 356	+11,5%	113
2011 (halva)	2 569	-1,8%	2 778	+5,4%	87

* Tiden från det att ett ärende kommer in till besked/beslut avges minus den tid som den sökande kompletterar sina handlingar.

** Ingen uppgift

Under de senaste åren har den genomsnittliga handläggningstiden minskat kraftigt (två månader på två år) och den s.k. nettohandläggningstiden ligger nu under tre månader. Detta visar att Högskoleverket har lagt och lägger stor kraft på att effektivisera verksamheten, med bibehållen kvalitet. De kraftigt minskade tiderna har bland annat möjliggjorts genom införandet av ett nytt ärende- och dokumenthanterings-system i slutet av 2007 samt ett aktivt utvecklingsarbete kring arbetssätt och organisation. Det kontinuerliga utvecklingsarbetet omfattar naturligtvis allt från innehållsliga metodfrågor till administrativa processer och hur befintliga personella resurser bäst ska användas. Vi menar därmed att verket redan arbetar i linje med de rekommendationer som ges i rapporten.

Information (2.5.3)

I och med att en vanlig avskrivningsorsak är att den bedömda utbildningen inte ligger på högskolenivå drar Riksrevisionen slutsatsen att många sökande har skickat sina handlingar till fel bedömande myndighet. Man menar att detta och det faktum att många måste komplettera sina ansökningar tyder på att det finns brister i verkets information till de sökande.

Högskoleverket menar att detta är väl långt dragna slutsatser. Utbildningssystemen i världen ser mycket olika ut och huruvida en utbildning motsvarar en svensk högskoleutbildning eller inte är ju just det verket ska pröva. Det är därmed inte rimligt att hävda att de sökande har skickat sina ansökningar till fel myndighet. Man ska också komma ihåg att Myndigheten för yrkeshögskolans bedömningsverksamhet är ny-startad så det har heller inte funnits någon alternativ myndighet att ansöka hos om man har en annan eftergymnasial utbildning.

Information om vilka dokument som ska skickas med finns utförligt beskrivet på svenska och engelska både i ansökningsblanketten och på Högskoleverkets webbplats.

Myndighetens information kan alltid bli bättre, men det stora behovet av kompletteringar kan sannolikt inte ”informerats bort”.

Tredjelandssordningen på hälso- och sjukvårdsområdet (6.3.1)

Riksrevisionen menar att Högskoleverket (och Socialstyrelsen) upplever att det finns oklarheter om ansvarsfördelningen myndigheterna emellan vad gäller bedömning av utbildade inom hälso- och sjukvårdsområdet från tredje land. Högskoleverket delar inte den uppfattningen. Det har inte kommit något beslut om att ändra den hittills gällande ordningen eller något regeringsuppdrag i regleringsbrev eller på annat sätt till myndigheten i denna fråga. Således har inte Högskoleverket någon uppgift i den processen och ser därmed inte heller att myndighetens roll är oklar som hävdas i rapporten.

Verket vill i detta sammanhang även uttrycka sin tveksamhet till att ett förfarande som innebär att Socialstyrelsen ska inhämta yttrande från Högskoleverket skulle förbättra effektiviteten eller servicen till de sökande. Det är svårt att se hur en sådan process löser eller minskar de problem som sägs föreligga när de gäller vägen till legitimation för personer med utbildningar från tredje land.

Ytterligare kommentarer till Riksrevisionens slutsatser och rekommendationer (8)

Högskoleverket delar slutsatsen att det är viktigt att information om erkännande, validering och vidareutbildning etc. ges tidigt vid ankomsten till Sverige. Migrationsverket och Arbetsförmedlingen har här centrala roller.

När det gäller kompletterande utbildningar för personer med utländsk högskoleutbildning finns, som rapporten uttrycker, behov av mer samordnad information. Ett problem i sammanhanget är att dessa utbildningar inte alltid ges regelbundet och ibland enbart under kortare perioder. En stabilare struktur med bättre kontinuitet och långsiktighet för denna typ av utbildningar skulle sannolikt underlätta framtagandet av samordnad adekvat information.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetskanslern Lars Haikola efter föredragning av avdelningschefen Lars Petersson i närvaro av stabschefen Lennart Ståhle.

Lars Haikola

Lars Petersson